

Informācija par politiski nozīmīgām personām un Valsts ieņēmumu dienesta uzturēto politiski nozīmīgu personu reģistru

Kas ir politiski nozīmīga persona (turpmāk – PNP)?

Atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk - NILLTPFN) likumam **politiski nozīmīga persona** ir persona, kura Latvijas Republikā, citā dalībvalstī vai trešajā valstī ienem vai ir ieņēmusi nozīmīgu publisku amatu, tai skaitā valsts varas augstākā amatpersona, valsts administratīvās vienības (pašvaldības) vadītājs, valdības vadītājs, ministrs (ministra vietnieks vai ministra vietnieka vietnieks, ja attiecīgajā valstī ir šāds amats), valsts sekretārs vai cita augsta līmeņa amatpersona valdībā vai valsts administratīvajā vienībā (pašvaldībā), parlamenta deputāts vai līdzīgas likumdošanas struktūras loceklis, politiskās partijas vadības struktūras (valdes) loceklis, konstitucionālās tiesas, augstākās tiesas vai cita līmeņa tiesas tiesnesis (tiesu institūcijas loceklis), augstākās revīzijas (audīta) iestādes padomes vai valdes loceklis, centrālās bankas padomes vai valdes loceklis, vēstnieks, pilnvarotais lietvedis, bruņoto spēku augstākais virsnieks, valsts kapitālsabiedrības padomes vai valdes loceklis, starptautiskas organizācijas vadītājs (direktors, direktora vietnieks) un valdes loceklis vai persona, kas šajā organizācijā ieņem līdzvērtīgu amatu;

*Būtiski norādīt, ka Likumā sniegtais **amatu uzskaitījums nav izsmeļošs** un nav uzskatāms par pilnīgu. Attiecīgi, konstatējot personas amata nozīmību, arī citi NILLTPFN likumā tiešā tekstā neminēti amati var tikt atzīti par politiski nozīmīgiem.

Kādi jēdzieni ir jāvērtē kontekstā ar PNP jēdzienu?

Atbilstoši NILLTPFN likuma regulējumam, risks, ko rada PNP, ir vienlīdzīgs riskam, ko rada PNP ģimenes locekļi un ar PNP cieši saistītas personas. Tādējādi vienlīdz svarīgi ir identificēt ne tikai klienta potenciālo atbilstību PNP statusam, bet arī tā potenciālo saikni ar PNP (radniecību vai ekonomisko saikni).

NILLTPFN likumā noteikts, ka **politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis** ir persona, kura ir PNP personas:

- a) **laulātais vai laulātajam pielīdzināma persona**. Persona par laulātajam pielīdzināmu personu uzskatāma tikai tad, ja attiecīgās valsts likumi tai nosaka šādu statusu,
- b) **bērns** vai politiski nozīmīgas personas **laulātā** vai laulātajam pielīdzināmas personas **bērns, viņa laulātais** vai laulātajam pielīdzināma persona,
- c) **vecāks, vecvecāks vai mazbērns**,
- d) **brālis vai māsa**.

NILLTPFN likumā noteikts, ka **ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona** ir fiziskā persona, par kuru ir zināms, ka tai ir **darījuma** vai **citas ciešas attiecības** ar PNP vai tā ir akcionārs vai dalībnieks vienā un tajā pašā komercsabiedrībā ar PNP, kā arī

fiziskā persona, kura ir vienīgā tāda juridiska veidojuma īpašnieks, par ko ir zināms, ka tas faktiski izveidots PNP labā.

*Ar jēdzienu "citas ciešas attiecības" saprotamas tādas attiecības, kas var kalpot par pamatu, lai PNP ar šīs personas palīdzību slēptu publiskās varas ļaunprātīgu izmantošanu privātā labuma gūšanai. Proti, par tādām personām, kas cieši saistītas ar PNP, tiek uzskatītas personas ārpus ģimenes loka (piemēram, draugi, draudzenes, mīļākās, mīļākie), ar PNP vienā politiskajā partijā, sabiedriskajā organizācijā, arodbiedrībā esoši prominenti locekļi.

Kam jāpievērš uzmanība?

Nemot vērā, ka korupcija Latvijas un atsevišķu kaimiņvalstu kontekstā ir viens no izplatītākajiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu avotiem, vienmēr ir jāpievērš uzmanība klienta un personas, kura uzskatāma par klienta patieso labuma guvēju, saiknei ar augsta korupcijas riska jurisdikcijām un saimniecisko darbību, kas tiek bieži izmantota koruptīvos darījumos, piemēram, valsts iepirkumu un nevalstisko organizāciju izmantošana.

Kā jāveic izpēte?

Primārais veids kā veikt klienta izpēti ir lūgt klientam aizpildīt pašdeklarācijas formu, kurā tas apliecina savu un personas, kura uzskatāma par klienta patieso labuma guvēju, atbilstību vai neatbilstību PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusam.

Sekundārais izpētes veids ir klienta pārbaude komerciālās un nekomerciālās PNP datu bāzēs. Šī pārbaude veicama vienlaicīgi ar klienta izpētes procesu. Nav ieteicams pilnībā paļauties, ka komerciālās datu bāzēs apkopota informācija par visām PNP, PNP ģimenes locekļiem un ar PNP cieši saistītām personām. Fakts, ka persona nav iekļauta komerciālā vai nekomerciālā datu bāzē kā PNP, PNP ģimenes loceklis vai ar PNP cieši saistīta persona, nevar pats par sevi būt apliecinājums, ka klients nav atzīstams par PNP, PNP ģimenes locekli vai ar PNP cieši saistītu personu.

Pastāvot aizdomām, ka personas pašdeklarācijā sniegta nepatiesa vai nepilnīga informācija, kā arī identificējot darījumus, kas rada paaugstinātu korupcijas risku, būtu jāveic padziļināta izpēte attiecībā uz klienta un tā patieso labuma guvēju piederību PNP, PNP ģimenes locekļa vai ar PNP cieši saistītas personas statusam. Šādai izpētei ieteicams izmantot visus publiski pieejamos informācijas resursus (informāciju tīmekļa vietnēs, plašsaziņas medijos, gada pārskatos, kredītreitingos, utt.).

Kam noder VID PNP reģistrs?

VID PNP reģistrs ir uzskatāms par publiski pieejamu nekomerciālu reģistru, kura mērķis ir atvieglot PNP identifikāciju NILLTPFN likuma subjektiem.

Kāda informācija pieejama VID PNP reģistrā?

VID PNP reģistrs satur informāciju par **Latvijas Republikas PNP** (izņemot starptautiskas organizācijas vadītāju (direktoru, direktora vietnieku) un valdes locekli vai personu, kas šajā organizācijā ieņem līdzvērtīgu amatu), **tās laulāto, vecākiem, bērniem, brāļiem vai māsām.**

Vai var paļauties tikai uz VID PNP reģistru?

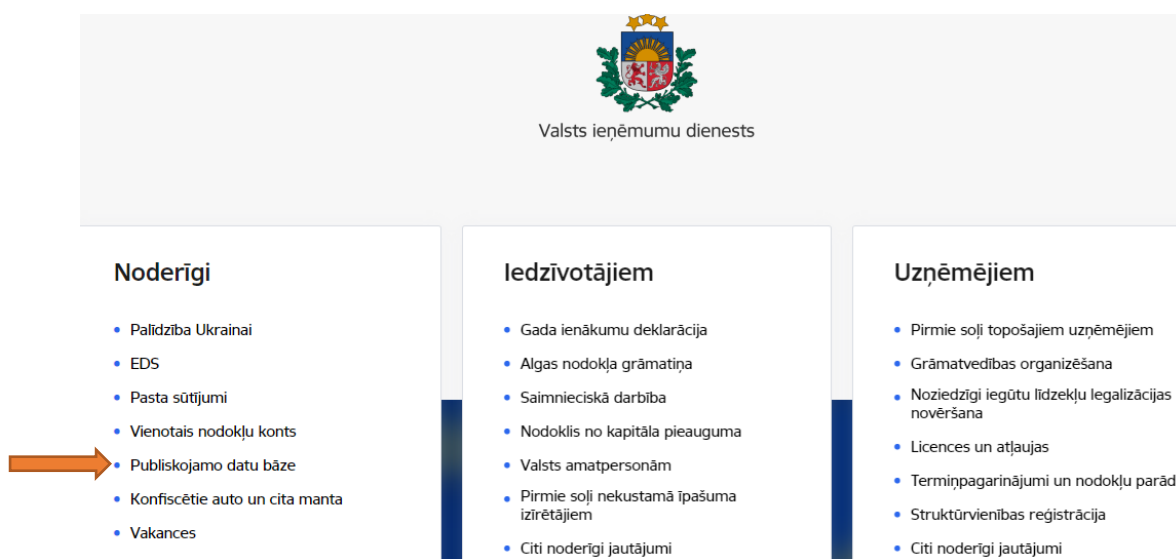
Lai arī reģistrā iekļautajai informācijai ir augsta ticamība, reģistrs satur informāciju tikai par Latvijas Republikas rezidentiem, attiecīgi klienta un tā patieso labuma guvēju pārbaude VID PNP reģistrā nevar būt vienīgais PNP identifikācijas risinājums, bet gan ir izmantojama kā atbalsta mehānisms klienta sniegtās informācijas ātrai un efektīvai pārbaudei.

Cik aktuāla ir VID PNP reģistra informācija?

VID PNP reģistrs tiek validēts pret Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes vesto ledzīvotāju reģistru vienu reizi dienā, tādējādi, ja tiek konstatētas nesakrītības personu datos vai tās nav iespējams atrast (mainījies personu identificējošā informācija), nepieciešams veikt atkārtotu pārbaudi nākamajā dienā. Attiecībā uz personu iekļaušanu VID PNP reģistrā, aptuvenā nobīde laika posmā no personas kļūšanas par PNP un šīs informācijas iekļaušanu VID PNP reģistrā ir atkarīga no darba devēja ziņojuma iesniegšanas VID.

Kur pieejams VID PNP reģistrs?

VID PNP reģistrs (<https://www6.vid.gov.lv/PNP>) ir pieejams Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotajā platformā WWW.VID.GOV.LV, izvēloties sadaļu "Publiskojamo datu bāze" un apakšsadaļu "Politiski nozīmīgas personas".

Valsts ieņēmumu dienests

- Noderīgi**
  - Palīdzība Ukrainai
  - EDS
  - Pasta sūtījumi
  - Vienotais nodokļu konts
  - Publiskojamo datu bāze
  - Konfiscētie auto un cita manta
  - Vakances
- Iedzīvotājiem**
  - Gada ienākumu deklarācija
  - Algas nodokļa grāmatīņa
  - Saimnieciskā darbība
  - Nodoklis no kapitāla pieauguma
  - Valsts amatpersonām
  - Pirmie soļi nekustamā īpašuma izīrētājiem
  - Citi noderīgi jautājumi
- Uzņēmējiem**
  - Pirmie soļi topošajiem uzņēmējiem
  - Grāmatvedības organizēšana
  - Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana
  - Licences un atļaujas
  - Termiņpagarinājumi un nodokļu parādi
  - Struktūrvienības reģistrācija
  - Citi noderīgi jautājumi

[VID publiskojamo datu bāze](#)

- Akcīzes nodoklis
- Dabas resursu nodoklis
- Elektroenerģijas nodoklis
- Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
- Izložu un azartspēļu nodoklis
- Mikrouzņēmumu nodoklis
- Muitas nodoklis
- Nekustamā īpašuma nodoklis
- Pievienotās vērtības nodoklis
- Solidaritātes nodoklis
- Subsīdētās elektroenerģijas nodoklis
- [Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis](#)
- Uzņēmumu ienākuma nodoklis
- Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

VID publiskojamo datu bāze

Publicēts: 08.11.2022.
Atjaunināts: 01.02.2023.

<p>VID publiskojamo datu bāze - Meklēt visu pieejamo informāciju par nodokļu maksātāju</p> <p>Skatīt vairāk →</p>	<p>Pievienotās vērtības nodokļa maksātāji</p> <p>Skatīt vairāk →</p>	<p>Politiski nozīmīgas personas</p> <p>Skatīt vairāk →</p>
<p>Citu ES dalībvalstu ar PVN apliekamās personas</p> <p>Skatīt vairāk →</p>	<p>Citu ES dalībvalstu fizisko personu nodokļu maksātāja identifikācijas numura pārbaude</p> <p>Skatīt vairāk →</p>	<p>Saimnieciskās darbības veicēji, VID reģistrētās juridiskās personas un citas personas</p> <p>Skatīt vairāk →</p>

Kā lietot VID PNP reģistru?

Lai iegūtu informāciju no VID PNP reģistra, ir nepieciešami personu identificējoša informācija, proti, vārds(vārdi), uzvārds un personas kods. Visi lauki ir obligāti aizpildāmi, lai nodrošinātu precīzu informācijas atgriešanu. Pēc informācijas aizpildīšanas un pieprasījuma nosūtīšanas, nospiežot pogu "Atlasīt", VID PNP reģistrs atgriezīs informāciju par to vai persona ir, vai nav iekļauta VID PNP reģistrā. Ja persona nav iekļauta reģistrā tiks atgriezts paziņojums – "VID nav informācijas par personas atbilstību PNP statusam", savukārt, ja būs ieviesusies kļūda, ievadot personas datus vai tie ir neprecīzi, tiks atgriezts paziņojums – "Nav atrasti dati par fizisko personu".

Politiski nozīmīgas personas

[Atskaņot tekstu](#)

Publicēts: 08.11.2022.

Valsts ieņēmumu dienests

Politiski nozīmīgas personas

Vārds (vārdi)

Uzvārds

Personas kods

[Atlasīt](#) [Palīdzība](#)

VID Publiskojamo datu bāzē informācija par politiski nozīmīgām personām tiek publicēta atbilstoši valsts informācijas reģistros esošajai aktuālajai informācijai.

Vēršam uzmanību uz to, ka informācija par politiski nozīmīgu personu nepilngadīgajiem radniekiem netiks publicēta VID Publiskojamo datu bāzē.

Kas jāņem vērā pie sadarbības ar PNP?

Sadarbojoties ar PNP personu, tās ģimenes locekli vai cieši saistītu personu ir jāņem vērā vairāki specifiski aspekti.

Pirmkārt, jāsaņem augstākās vadības piekrišanu pirms darījuma attiecību uzsākšanas.

Otrkārt, jāveic un jādokumentē uz risku novērtējumu balstīti pasākumi, lai noteiktu klienta un tā patiesā labuma guvēja līdzekļu izcelsmi un materiālo stāvokli raksturojošas labklājības izcelsmi.

Treškārt, jānodrošina pastāvīga klienta darījumu uzraudzība.

Svarīgi atzīmēt, ka NILLTPFN likuma subjektam tā iekšējās kontroles sistēmā ir jāparedz procedūras, kas nodrošina iespēju identificēt gadījumus, kad klients, ar kuru jau ir uzsāktas darījumu attiecības, kļūst par PNP, tās ģimenes locekli vai cieši saistītu personu.

Amatu, to definīciju un klasifikatoru salīdzinošā tabula:

NILLTPFN likums	Likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"	Profesijas kods	Amats no darba devēja ziņojumiem
Valsts varas augstākā amatpersona	Valsts prezidents	111101	Valsts prezidents
Parlamenta deputāts	Saeimas deputāts	111102 111103 111104 111110	Saeima priekšsēdētājs Saeima priekšsēdētāja biedrs Saeimas sekretārs Saeimas deputāts
Valdības vadītājs, ministrs	Ministru prezidents, Ministru prezidenta biedrs, ministrs, īpašu uzdevumu ministrs, valsts ministrs un parlamentārais sekretārs	111117 111118 111119 111120	Ministru prezidents Ministru prezidenta biedrs Ministrs Īpašu uzdevumu ministrs

Centrālās bankas padomes vai valdes loceklis	Latvijas Bankas prezidents, viņa vietnieks un Latvijas Bankas padomes loceklis	112001 112002 112015	Vadītājs /Direktors /Ģenerāldirektors /Pārvaldnieks /prezidents /viceprezidents /izpilddirektors /priekšsēdētājs /priekšnieks /ģenerālsekretārs Vadītāja vietnieks /direktora vietnieks /ģenerāldirektora vietnieks /pārvaldnieka vietnieks /prezidenta vietnieks /viceprezidenta vietnieks /izpilddirektora vietnieks /priekšsēdētāja vietnieks /priekšnieka vietnieks /rīkotājdirektors Padomes loceklis
Augstākās revīzijas (audita) iestādes padomes vai valdes loceklis	Valsts kontrolieris, Valsts kontroles padomes loceklis, Valsts kontroles revīzijas departamentu kolēģijas loceklis	111204 111245	Valsts kontrolieris Padomes loceklis (valsts pārvaldes jomā un pašvaldībās)
Valsts administratīvās vienības (pašvaldības) vadītājs vai cita augsta līmeņa amatpersona valsts administratīvajā vienībā (pašvaldībā)	Pašvaldības domes priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, pašvaldības izpilddirektors	111236 111238	Pašvaldības iestādes vadītājs /priekšnieks Pašvaldības izpilddirektors
Valsts sekretārs	Valsts vai pašvaldības iestādes vadītājs un viņa vietnieks	111223	Valsts sekretārs
Vēstnieks, pilnvarotais lietvedis	Vispārējā un specializētā valsts civildienesta ierēdnis	111248 111247 111250 111251 111252	Speciālo uzdevumu vēstnieks Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks

			Pilnvarotais lietvedis Pagaidu pilnvarotais lietvedis
Valsts kapitālsabiedrības padomes vai valdes loceklis	Valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrības padomes vai valdes loceklis	112012 112015 112014	Padomes vadītājs /priekšsēdētājs padomes loceklis Valdes loceklis
Konstitucionālās tiesas, augstākās tiesas vai cita līmeņa tiesas tiesnesis (tiesu institūcijas loceklis)	Tiesnesis, prokurors, zvērināts notārs un zvērināts tiesu izpildītājs	111206 111205 261202	Satversmes tiesas priekšsēdētājs Augstākās tiesas priekšsēdētājs Tiesnesis
Bruņoto spēku augstākais virsnieks	Nacionālo bruņoto spēku profesionālā dienesta karavīrs	011001	Ģenerālleitnants /Viceadmirālis (Jūras spēkos)
Politiskās partijas vadības struktūras (valdes) loceklis	-	111408	Politiskās partijas vadītājs /Prezidents /Priekšsēdētājs /Ģenerālsekretārs